

8 Πανελλήνιο ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Εκπαίδευση & Πολιτισμός
στον 21ο αιώνα



13-14 Μαΐου
2023

Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Ενηλίκων με μέτρια νοητική αναπηρία
Σοφία Μαστροδήμα, fofi_mas79@yahoo.com

<Μαθαίνω μαζί με τους άλλους για να
μπορώ μόνος μου>



ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΜΕ ΜΕΤΡΙΑ ΝΟΗΤΙΚΗ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

Μαστροδήμα Σοφία

Νηπιαγωγός

Μεταπτυχιακή φοιτήτρια ΕΚΠΑ «Εκπαίδευση Ενηλίκων-Συνεχιζόμενη
Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση»

Νοητική Αναπηρία (ορισμός)

<< Η νοητική αναπηρία χαρακτηρίζεται από σημαντικούς περιορισμούς τόσο στη νοητική λειτουργικότητα όσο και την προσαρμοστική συμπεριφορά, όπως αυτές εκφράζονται μέσα από αντιληπτικές, κοινωνικές και πρακτικές προσαρμοστικές δεξιότητες. Η αναπηρία εμφανίζεται πριν την ηλικία των 18 ετών>>

Αμερικανική Ένωση Νοητικών και Αναπτυξιακών Διαταραχών

Περιγραφή εκπαιδευτικού προγράμματος

- Τίτλος: <Μαθαίνω μαζί με τους άλλους για να μπορώ μόνος μου>
- Πρόγραμμα ανάπτυξης κοινωνικών δεξιοτήτων
- Υπάγεται στο Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγράμματος Σπουδών Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής
- Συνολική διάρκεια: 42 ώρες
- Ομάδα-στόχος: 12 Ενήλικες με μέτρια νοητική / αναπτυξιακή αναπηρία (αναγνωρισμένη αναπηρία ίση ή μεγαλύτερη από 33%)
- Φορέας υλοποίησης: <ΜΕΛΕΔΩΝΗ> (μη κερδοσκοπική εταιρεία Στήριξης Ατόμων με Νοητική υστέρηση και παρέχει υπηρεσίες επαγγελματικής κατάρτισης, δημιουργικής διαχείρισης ελεύθερου χρόνου, αυτόνομης διαβίωσης και κοινωνικοποίησης)
- Το πρόγραμμα χωρίζεται σε 4 ενότητες. Κάθε διδακτική ενότητα έχει 4 θεματικές υποενότητες και διαρκεί 3 ώρες.

Εκπαιδευτικό πρόγραμμα			
Τίτλος: Μαθαίνω μαζί με τους άλλους για να μπορώ μόνος μου			
Πληθυσμός-στόχος: ενήλικες με μέτρια νοητική αναπηρία			
ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ (σε ώρες)	
Α) Διαχείριση χρημάτων	1. Κατανόηση της έννοιας του χρήματος	3	
	2. Κέρματα, χαρτονομίσματα, ισοτιμίες	3	
	3. Αξία, τιμές προϊόντων και υπηρεσιών		
	4. Χρήση ATM	3	
		3	Σύνολο: 12
Β) Οικονομία	1. Τομείς οικονομικής δραστηριότητας	3	
	2. Ο κόσμος της αγοράς εργασίας	3	
	3. Εργασιακές σχέσεις		
	4. Μισθοδοσία	3	
		3	Σύνολο: 12
Γ) Επικοινωνία -Ενημέρωση	1. Μ.Μ.Ε.	3	
	2. Αναζήτηση μικρών αγγελιών στην εφημερίδα, στο διαδίκτυο	3	
	3. Χρήση Η/Υ		
	4. Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου	3	
		3	Σύνολο: 12
Δ) Πρακτική άσκηση		6	
Σύνολο προγράμματος (ώρες)			42 ώρες

Σκοπός εκπαιδευτικού προγράμματος

- Βασικός **σκοπός** του συγκεκριμένου προγράμματος κοινωνικής και πολιτικής αγωγής, είναι η διευκρίνιση και ανάλυση θεμάτων της καθημερινής ζωής (οικονομία, διαχείριση χρημάτων, ενημέρωση, επικαιρότητα) ώστε να αναπτύξουν τα άτομα με νοητική / αναπτυξιακή αναπηρία τις ικανότητες και τις συμπεριφορές εκείνες που θα τα βοηθήσουν να χειριστούν πιο αποτελεσματικά τα καθημερινά προβλήματα και ζητήματα τόσο σε προσωπικό όσο και σε κοινωνικό επίπεδο και θα οδηγηθούν τελικά στην κατάκτηση της μέγιστης δυνατής ατομικής, κοινωνικής και οικονομικής αυτονομίας και ανεξαρτησίας.

Επιμέρους εκπαιδευτικοί στόχοι :

• Ως προς τις γνώσεις:

1^η διδακτική ενότητα: Οικονομία του κράτους

1. Να γνωρίζουν και να ονομάζουν τους τομείς της οικονομικής δραστηριότητας (γεωργία, κτηνοτροφία, βιομηχανία, τουρισμός)
2. Να κατανοήσουν τον κόσμο της αγοράς της αγοράς εργασίας (προσφορά- ζήτηση εργασίας)
3. Να κατανοήσουν τις έννοιες 'μισθός', 'άδειά', 'σύνταξη'

2^η διδακτική ενότητα: Διαχείριση χρημάτων

1. Να διακρίνουν τη χρηματική αξία των χαρτονομισμάτων και κερμάτων (αριθμητικά σύμβολα) (ομαδοσυνεργατική)
2. Να κατανοούν την αξία των χρημάτων
3. Να αναγνωρίζουν τις τιμές προϊόντων και υπηρεσιών (παιχνίδι ρόλων)

3^η διδακτική ενότητα : Ενημέρωση και Επικαιρότητα

1. Να ονομάζουν τα είδη των ΜΜΕ (ομαδοσυνεργατική)
2. Να κατανοούν τις διάφορες μορφές επικοινωνίας
3. Να γνωρίσουν την ασφαλή χρήση του Η/Υ

• Ως προς τις δεξιότητες/ικανότητες:

1^η διδακτική ενότητα: Οικονομία του κράτους

1. Να ενεργοποιήσουν το ρόλο τους ως ενεργοί οικονομικοί πολίτες
2. Να εφαρμόζουν κατάλληλες πρακτικές στις διαπροσωπικές-εργασιακές τους σχέσεις (παιχνίδι ρόλων)
3. Να εφαρμόζουν τις οικονομικές υποχρεώσεις και δικαιώματα

2^η διδακτική ενότητα: Διαχείριση χρημάτων

1. Να πραγματοποιούν χρηματικές συναλλαγές (παιχνίδι ρόλων)
2. Να ελέγχουν τις χρηματικές συναλλαγές τους
3. Να διορθώνουν τις χρηματικές συναλλαγές όταν χρειάζεται

3^η διδακτική ενότητα : Ενημέρωση και Επικαιρότητα

1. Να κρίνουν την επικαιρότητα και ενημέρωση
2. Να διαβάζουν εφημερίδες, ιστοσελίδες, περιοδικά
3. Να χρησιμοποιούν τις μηχανές αναζήτησης του διαδικτύου
4. Να επικοινωνούν μέσω ηλεκτρονικών μηνυμάτων

Επιμέρους εκπαιδευτικοί στόχοι :

- Ως προς τις στάσεις/συμπεριφορές :

1^η διδακτική ενότητα : Οικονομία του κράτους

1. Να προσαρμόζονται στις εκάστοτε οικονομικές αλλαγές
2. Να συνειδητοποιήσουν το ρόλο τους ως ενεργοί οικονομικά πολίτες
3. Να εντάσσονται ομαλά στον εργασιακό χώρο και να αναπτύσσουν υγιείς εργασιακές σχέσεις

2^η διδακτική ενότητα : Διαχείριση χρημάτων

1. Να νιώθουν αυτοπεποίθηση και σιγουριά όταν συναλλάσσονται χρηματικά
2. Να αποκτήσουν στάσεις ορθής διαχείρισης των οικονομικών τους
3. Να υιοθετήσουν στάσεις αποταμίευσης και υγιούς καταναλωτή

3^η διδακτική ενότητα : Ενημέρωση και Επικαιρότητα

1. Να νιώθουν σιγουριά στη χρήση του Η/Υ
2. Να κινητοποιούνται σε κοινωνικά θέματα (ανακύκλωση, προστασία περιβάλλοντος)
3. Να αναπτύξουν στάσεις και συμπεριφορές υπεύθυνου πολίτη

Χαρακτηριστικά ατόμων με νοητική αναπηρία

- Διαφέρουν ως προς το δείκτη νοημοσύνης και την ικανότητα προσαρμογής (ανομοιογενή ομάδα)
- Μαθαίνουν με αργό ρυθμό
- Προσλαμβάνουν συγκεκριμένες έννοιες (δυσκολία στις αφηρημένες)
- Δυσκολία στην αντίληψη τη γενίκευση
- Εξαρτώνται από σημαντικούς άλλους (γονείς, δασκάλους, εκπαιδευτές)
- Μειονεκτούν στην ανάληψη πρωτοβουλίας
- Νιώθουν χαμηλή αυτοεκτίμηση, φόβο, άγχος, απογοήτευση
- Έχουν παθητική στάση στην εκπαιδευτική διαδικασία

Ενεργητικές εκπαιδευτικές τεχνικές

- Ομαδό-συνεργατική μάθηση (μικρές ομάδες που συνεργάζονται και αλληλοεπιδρούν με στόχο την επίτευξη κοινού διδακτικού σκοπού, βελτίωση της αυτό-εικόνας του εκπαιδευομένου)
- Παιχνίδι ρόλων και αυτοσχεδιασμός (συντελείται ανάπτυξη γλωσσικών, γνωστικών, κοινωνικών και συναισθηματικών δεξιοτήτων –δεν απαιτείται η ύπαρξη γραπτού κειμένου)
- Αλληλεπιδραστικές ρουτίνες (ενεργητική συμμετοχή των εκπαιδευομένων στην οργάνωση δραστηριοτήτων ρουτίνας στο φυσικό περιβάλλον, εκπαίδευση εκτός διδακτικού χώρου και τάξης) (Ενεργός μάθηση στο φυσικό περιβάλλον)
- Παρεμβάσεις με τη μεσολάβηση συνομηλίκων (άτομα δίχως αναπηρία ακολουθούν συστηματικά το πρόγραμμα εκπαίδευσης των ατόμων με αναπηρία αναλαμβάνοντας συγκεκριμένους ρόλους και καθήκοντα, επίτευξη προτροπής και ενίσχυσης επιθυμητών συμπεριφορών)

Ενδεικτικό σενάριο

Διδασκαλία διαχείρισης χρημάτων με την τεχνική <παιχνίδι ρόλων>.

- Γνωστικοί στόχοι : κατανόηση αξίας αριθμών, εμπέδωση απλών αριθμητικών πράξεων, έλεγχος συναλλαγών
- Στόχοι ικανοτήτων : να συναλλάσσονται αποτελεσματικά , να ενεργοποιούν τις επικοινωνιακές τους δεξιότητες
- Στόχοι στάσεων : να προσαρμόζονται στους ρόλους <πελάτη – πωλητή>, να απαλλάγουν από το άγχος και να αντιμετωπίζουν θετικά την περίπτωση να ζητήσουν βοήθεια από τους υπαλλήλους του μαγαζιού
- Περιγραφή δραστηριότητας : οι εκπαιδευόμενοι χωρίζονται σε ρόλους και καθένας αναλαμβάνει εναλλάξ έναν από αυτούς : πωλητής, υπάλληλος, πελάτης. Ο διδακτικός χώρος μεταμορφώνεται σε μικρή αγορά. Οι εκπαιδευόμενοι διαθέτουν συγκεκριμένο χρηματικό ποσό κάνουν τις αγοραπωλησίες τους με βάση τις τιμές των προϊόντων. Πρέπει να προσέξουν να υπολογίσουν να πάρουν μόνο όσα χρειάζονται πραγματικά και να μην βγουν εκτός προϋπολογισμού. Αφού υποδυθούν όλοι τους παραπάνω ρόλους μπορούν να μεταβούν και σε πραγματικό κατάσταση για την άσκηση της δραστηριότητας.

Πιθανό πρόβλημα

- Ανομοιογένεια διδακτικών αναγκών
- Κάθε εκπαιδευόμενος με αναπηρία έχει τις δικές του ξεχωριστές ανάγκες, καθώς υπάρχει διαφορά στο βαθμό απόκτησης και ανάπτυξης των προσωπικών ικανοτήτων
- Προτείνεται δημιουργία εξατομικευμένου προγράμματος, όταν υπάρχει ανάγκη και συνεχής ανατροφοδότηση και αξιολόγηση για τον καλύτερο σχεδιασμό των εκπαιδευτικών στόχων και δραστηριοτήτων καθώς και για την κατάλληλη χρήση εκπαιδευτικού υλικού

Ρόλος εκπαιδευτή

- Δίνει περισσότερο χρόνο στους εκπαιδευόμενους
- Δημιουργεί ευκαιρίες για αυτενέργεια των εκπαιδευομένων
- Δείχνει εμπιστοσύνη στις ικανότητες των εκπαιδευομένων
- Δίνει έμφαση στην ανάπτυξη ατομικών και κοινωνικών δεξιοτήτων
- Προσαρμόζει τους διδακτικούς στόχους και τις εκπαιδευτικές τεχνικές στις ανάγκες των εκπαιδευομένων
- Παρέχει ανατροφοδότηση

<< Να μαθαίνεις ως και τα πιο απλά πράγματα,
Γι' αυτούς που η ώρα τους έφτασε
ποτέ δεν είναι αργά.
Να μάθεις την ΑΒ δεν είναι σπουδαίο μα
να την μάθεις μη νικηθείς.
Προχώρα! Πρέπει να τα ξέρεις όλα
πρέπει να αναλάβεις την αρχηγία.
Να μαθαίνεις τρελέ του ασύλου!
Να μαθαίνεις φυλακισμένε!
Να μαθαίνεις νοικοκυρά!
Να μαθαίνεις εξηντάχρονε!
Πρέπει να αναλάβεις την αρχηγία.
Ψάξτε να βρείτε σχολείο εσείς που είστε άστεγοι
Εξασφαλίστε γνώση , εσείς που ξεπαγιάζετε στο κρύο
Εσείς που πεινάτε κρατείστε γερά το βιβλίο>>

Bertolt Brecht

Ευχαριστώ πολύ για την προσοχή σας